

VÄRMDÖ KOMMUN
varmdo.kommun@varmdo.se

2023-06-28

1 (17)

Dnr- SI 2023:1509

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Viks skola i Värmdö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Viks skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Viks skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn organiserar för, leder och följer upp ett strategiskt jämställdhetsarbete som involverar all personal och ingår i undervisning och skolans verksamhet i övrigt.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tydliggör hur lärare ska arbeta med att kvalitetssäkra omdömen och betyg samt följer upp hur samverkan i bedömningsfrågor genomförs i syfte att säkerställa likvärdiga bedömningar.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **14 juni 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:1509) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Viks skola leder och styr i flera delar skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn systematiskt följer upp och analyserar skolenhetens kunskaps- och värdegrundresultat och utifrån

analysen vidtar åtgärder för att utveckla verksamheten. Vidare leder och organiserar rektorn det pedagogiska arbetet så att lärarna ges goda förutsättningar för samverkan och kollegialt lärande som syftar till att förbättra undervisningen. Rektorn ger dock begränsad ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten

Granskningen visar att rektorn leder ett systematiskt arbete med att följa upp och analysera verksamheten både avseende kunskaps- och värdegrundsresultat. Av inskickat underlag och i intervjuer med rektorn och lärare framkommer att rektorn kontinuerligt följer upp kunskapsresultat under läsåret och vid terminsslut utifrån olika perspektiv såsom klass, kön och ämne. Skolan har ett gemensamt digitalt dokument som rektorn tar del av och som ger en överblick över elevernas kunskapsresultat och om elever är i behov av stöd för att nå målen med undervisningen. Rektorn får också kännedom om elevers kunskapsresultat och behov av stöd via de så kallade särskilda bedömningssamtal som sker för elever i förskoleklass, årskurs 1 och 3, liksom via kontinuerliga diagnostiska tester som genomförs enligt en planering i olika årskurser. På de veckovisa mötena med elevhälsoteamet, där rektorn och biträdande rektorer deltar, följs bland annat kunskaps- och värdegrundsresultat kontinuerligt upp och analyseras. I intervju med lärare och rektorn framkommer att undervisningens genomförande och lärares förutsättningar följs upp av rektorn via bland annat resultatuppföljningskonferenser och medarbetarsamtalen, däremot genomför rektorn inte strukturerade lektionsobservationer men rör sig regelbundet ute i verksamheten. Vidare framgår av granskningen att ett kontinuerligt värdegrundsarbete genomförs där rektorn följer upp arbetet genom återkommande kartläggningar i klasserna, som till exempel trygghetsenkäter och trygghetspromenader. Resultatet från kartläggningarna analyseras sedan både på lärar- och skollärdnivå. Elevhälsan och lärare uppger i intervju att rektorn leder värdegrundsarbetet samt att rektorn är närvarande och har mycket god inblick i verksamheten.

Av granskningen framkommer att rektorn utifrån analys av kunskaps- och värdegrundsresultat genomför nödvändiga utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser på bästa sätt ska fördelas. Rektorn uppger i intervju att personalresurser på skolan fördelas mellan årskurserna under en termin beroende på behovet, och att arbetslag vid behov kan få ökad tillgång till elevhälsans resurser, som exempelvis handledning av skolpsykolog. Ett exempel på utvecklingsåtgärd som rektorn har beslutat om är så kallade SOL-besök, se- och lärbesök, då rektorn sett ett behov bland annat av förbättrade stadiövergångar. SOL-besöken innebär att elevhälsan gör klassrumsbesök med efterföljande analys tillsammans med läraren med syfte att skapa en systematik i arbetet kring elever. Rektorn och elevhälsan uppger att de sett att SOL-

besöken bland annat förbättrat övergångar och gett elevhälsan bättre inblick i verksamheten. Ett annat exempel på utvecklingsåtgärd är att rektorn har initierat kompetensutveckling utifrån vad som framkommit på medarbetarsamtalen och elevenkäter, exempelvis kring konflikthantering eller nätkränkningar där skolan sett utmaningar och bland annat tagit stöd av en kriminolog i arbetet.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på ett tydligt sätt

Granskningen visar att rektorn leder det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn har utifrån ett helhetsperspektiv skapat tydliga forum för samverkan och kollegialt lärande för lärarna där rektorn sätter agendan. Exempelvis finns forumet "Pedagogiskt café" för kollegialt lärande för lärare som sker tre till fyra gånger per månad och som rektorn styr. Det finns även två olika veckovisa forum där personal från elevhälsan kan ge pedagoger handledning och stöd. Lärare och rektorn uppger att de på de pedagogiska caféerna har en arbetsmodell där de först diskuterar nya undervisningsmetoder som lärarna därefter provar i klassrummet. Sedan utvärderas metoderna gemensamt och på så sätt kan rektorn följa upp hur det kollegiala lärandet gett avtryck i undervisningen. I forumen finns ett samarbete även kring värdegrundsfrågor där man bland annat har arbetat kring begreppet "Mod" med utgångspunkt från skolans likabehandlingsplan. Rektorn, lärare och elevhälsan uppger att värdegrundsarbetet är ett ständigt pågående arbete och att det exempelvis finns ett normkritiskt perspektiv i undervisningen som styr temaarbeten och val av material och litteratur.

I rektorsintervju framkommer att rektorn tydliggör vilket arbetssätt och förhållningssätt som ska gälla på skolan bland annat genom informationsbrev som skickas en gång i veckan. Informationsbrevet kan handla om exempelvis arbetsprocesser, aktiviteter eller ny forskning. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att skolans rutiner och förhållningssätt är kända för personalen och delges i olika forum såsom arbetslag eller på det så kallade "Gårdsmötet". Flera lärare uppger att det finns skriftliga rutiner för verksamheten i ett dokument som heter från A till Ö, exempelvis kring frånvarohantering. Vidare framgår av granskningen att rektorn har organiserat för att nyexaminerade lärare får en planerad introduktion och att nyanställda lärare och vikarier får en erfaren kollega som stöd. Även arbetslaget har i uppdrag att ge stöd till oerfarna eller nyanställda lärare, exempelvis med planering och bedömning, för att säkerställa kvaliteten i undervisningen.

Rektorn ger begränsad ledning och styrning av frågor som rör skolans jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning leder ett strategiskt jämställdhetsarbete. Rektorn följer upp flickors och pojkars kunskapsresultat för att hitta mönster och konstaterar att det finns skillnader, exempelvis att pojkar presterar sämre på skrivuppgifter. Insatser som görs är dock för en generellt ökad måluppfyllelse, vilket i sig är viktigt. Det görs dock inga analyser av undervisningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv för att finna om orsakerna till skillnaderna beror på om exempelvis flickor och pojkar bemöts på olika sätt eller vilka förväntningar man har på flickor respektive pojkar. Även om det på skolan finns ett generellt förebyggande och främjande värdegrundsarbete så framkommer det av granskningen att rektorn inte har beslutat om några specifika insatser utifrån analys, som syftar till likvärdiga villkor för flickor och pojkar. Lärare uppger i intervju att de tagit del av att det finns skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar men att de i verksamheten i övrigt inte följer upp något jämställdhetsarbete. Även elevhälsan uppger i intervju att de inte kan beskriva hur jämställdhetsarbetet ser ut på skolan. Det finns inslag av jämställdhetsarbete i undervisningen men det arbetet sker mer utifrån vad enskilda lärare planerar eller fångar upp snarare än att rektorn har tagit fram en gemensam strategi för hur jämställdhetsarbetet kan tas upp i utbildningen. Det framkommer inte heller att lärare får någon särskild kompetensutveckling om vad jämställdhetsarbete innebär. I ett par av de observerade lektionerna fanns ett mönster av att elever placerades och arbetade i grupp utifrån kön. Flera elever uttrycker i intervju att de behandlas lika oavsett kön men att de har en upplevelse av att det oftare är pojkar än flickor som bryter regler och stör undervisningen. Skolinspektionens enkät 2022 visar att flickorna generellt svarar lägre i alla kategorier av frågor, något som rektorn och representanter för elevhälsan säger att de ska analysera vidare och arbeta med framöver.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn organiserar för, leder och följer upp ett strategiskt jämställdhetsarbete som involverar all personal och ingår i undervisning och skolans verksamhet i övrigt.

Granskningen visar att rektorn inte leder ett strategiskt jämställdhetsarbete. De insatser som görs ur ett jämställdhetsperspektiv är begränsade till uppföljning av kunskapsresultat uppdelat på kön samt inslag i undervisningen som enskilda lärare tar

initiativ till. Det behöver finnas en medvetenhet bland personal och elever om hur flickor och pojkar bemöts i skolan då skolan har ett ansvar för att motverka stereotypa uppfattningar av vad som anses vara kvinnligt och manligt och som kan begränsa elevernas lärande, val och personliga utveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn följer upp och analyserar på vilket sätt och i vilken utsträckning som ett jämställdhetsarbete genomsyrar utbildningen. Utifrån analysen kan rektorn utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan så att eleverna genom utbildningen utvecklar en förståelse för hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka egna och andras möjligheter i livet. En utgångspunkt kan vara att undervisningens innehåll och arbetsformer följs upp på ett sådant sätt att könsmönster uppmärksammas. Rektorn kan undersöka exempelvis hur flickor respektive pojkar bemöts, ges inflytande, ges lärarstöd och bedöms. Rektorn kan även ha som utgångspunkt att ta reda på om, när och hur eleverna får möjlighet att diskutera könsroller och könsnormer. Utifrån vad uppföljning och analys visar kan rektorn fatta beslut om åtgärder som bidrar till elevernas möjligheter att lära och utvecklas oavsett könstillhörighet. Genom att rektorn tar fram specifika insatser för ett jämställdhetsarbete kan rektorn också följa upp och se effekten av ett sådant. För stöd i arbetet med jämställdhet kan rektorn med fördel ta stöd av Skolverkets material [Leda jämställdhetsarbete - Skolverket](#).

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen är varierad, stimulerande och med en struktur som är tydlig för eleverna. Vidare förekommer inslag i undervisningen som stärker elevers motivation och självförtroende. Undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassat till aktuell elevgrupp och stimulerar elever oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Det finns utrymme för elever att reflektera och utveckla strategier för sitt eget lärande liksom metoder för planering och utvärdering av undervisningen.

Undervisningen är strukturerad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen innehåller ett aktivt lärarstöd och är varierad med olika typer av uppgifter och aktiviteter som syftar till att stimulera elevernas lärande. Av observationer och intervjuer framgår att lärarna växlar mellan olika arbetssätt så att det finns en variation mellan teoretiska och praktiska moment och låter eleverna arbeta mycket kooperativt i par eller grupp, men elever får även arbeta enskilt. Det kooperativa lärandet präglar mycket av undervisningen och av intervjuer framkommer att både lärare och elever upplever att samarbete är värdefullt för elevers motivation och lärande. Lärarkollegiet har gemensamt diskuterat lektionsupplägg och vissa lärare uppger i intervju att de samplanerar utifrån att ge elever ett varierat upplägg under hela skoldagen. Av inskickat underlag framkommer också att skolans kulturinriktning ger möjlighet till många olika sätt att lära och visa kunskaper. Vidare har lärarna olika strategier för att ge eleverna ett aktivt lärarstöd. Av de observerade lektionerna framgår exempelvis att lärare rör sig kontinuerligt runt i klassrummet till elever för att ge stöd. Om lärarna upptäcker att elever inte arbetar så får elever hjälp att komma igång och bibehålla engagemang genom att läraren pratar med dem om hur det går och förklarar uppgiften ytterligare vid behov, eller genom att ställa frågor som vägleder eleven vidare.

Av granskningen framkommer vidare att det finns en strukturerad undervisning som genomsyrar lektionerna på skolan. Lärare och rektorn lyfter i intervjuer att lektionsstruktur är något som har diskuterats gemensamt i kollegiet och att lektionerna på skolan ska ha en grundstruktur som utgår från sju didaktiska frågor. Rektorn framhåller att det är viktigt med struktur, men att en olikhet måste få finnas inom strukturen. Vid majoriteten de observerade lektionerna finns en tydlig struktur, som kan se olika ut beroende på lärare, med logiskt flöde mellan genomgångar och uppgifter. Av intervjuer med elever och lärare liksom i observationer framkommer att syfte och mål tydliggörs för elever på lektioner eller i samband med att nya arbetsmoment inleds.

Eleverna stimuleras och utmanas utifrån sina behov och förutsättningar

Av granskningen framkommer att lärarna arbetar medvetet och aktivt med att stärka elevernas motivation till skolarbetet och att lärarna har höga förväntningar på eleverna. I intervjuer uppger lärare att de motiverar eleverna genom att bland annat uppmuntra dem, ha höga förväntningar på dem liksom att lärare visar sitt eget engagemang i ämnet. Elever uppger i intervju att lärarna får dem att bli intresserade av skolarbetet genom att exempelvis berätta saker på ett engagerat sätt och genom att anpassa undervisningen till eleverna. Både lärare och elever beskriver också att

samarbetet i undervisningen mellan elever är något som är motivationshöjande, samt att lärarnas goda relation till eleverna motiverar och höjer elevernas självförtroende.

Granskningen visar att undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas till elevgruppen. Av lektionsobservationer och intervjuer med lärare, rektorn och elevhälsan framgår att lärarna arbetar med differentierad undervisning där elever arbetar mot samma mål men på olika sätt. Undervisningen anpassas där igenom för såväl elever i behov av stöd som för elever i behov av ytterligare stimuleras och utmaningar. Anpassningar i undervisningen görs utifrån elevers behov, till exempel via utformning av uppgifter, digitala lärverktyg och hjälpmedel. Ett nära samarbete med fritidsverksamheten möjliggör att under skoldagen arbeta i mindre grupper vid vissa moment, något som skapar förutsättningar för lärare att ge mer stöd till elever i lågstadiet.

Eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt lärande och att utvärdera undervisningen

Granskningen visar att eleverna ges strategier för att lära och möjlighet till reflektion över sin lärprocess, vilket möjliggör för eleverna att ta ansvar över sitt eget lärande. På de observerade lektionerna finns det flera inslag som uppmuntrar eleverna till att reflektera, bland annat ställer lärarna öppna frågor som innebär att eleverna behöver resonera, utveckla och motivera sina svar. Elever får också, i slutet av ett par observerade lektioner, reflektera kring vad de lärt sig under lektionen och hur arbetet gått för dem. På så sätt ges elever möjlighet att ta ansvar för sitt lärande. Vidare framkommer av elev- och lärarintervjun att eleverna även får reflektera över sitt eget lärande och undervisningen i samband med utvecklingssamtalen. Lärare uppger i intervju att de även pratar studieteknik och olika metoder att lära med eleverna så att eleverna få syn på hur de lär sig på bästa sätt.

Vidare visar granskningen att eleverna är delaktiga i att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med lärarna. Av intervju med lärare och elevhälsan framgår att eleverna får vara delaktiga och ha inflytande på undervisningen men att lärare gör detta på olika sätt och med olika frekvens. Lärarna tar exempelvis in elevernas åsikter kring undervisningen inför eller efter arbetsområden eller vid utvecklingssamtalet. Av intervju med elever framgår att eleverna kan få utvärdera enskilda lektioner genom att till exempel göra tummen upp eller tummen ner. Vidare framgår av inskickat underlag att flera av de undervisningsstrukturer som används på skolan möjliggör en elevaktiv undervisning med delaktighet. Klassråd och elevråd som leds av rektorn är andra forum för elevdelaktighet och inflytande. Rektorn och lärare uppger dock att den årliga enkäten "Våga visa" har visat lägre resultat vad gäller

elevernas inflytande och delaktighet. Skolans slutsats är att elever inte alltid förstår när de har inflytande eller görs delaktiga och att lärare därför behöver bli bättre på att kommunicera detta med eleverna. Skolinspektionen vill i detta sammanhang betona vikten av att skolan fortsätter att vidareutveckla det arbete som görs på skolan vad gäller elevers inflytande kring planering och utvärdering av undervisningen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det finns ett samlat arbete på skolan för att skapa studiero och som eleverna deltar i. Vid behov vidtar lärarna ändamålsenliga åtgärder för att upprätthålla en lugn studiemiljö. Det finns också ett medvetet arbete kring att skapa en trygg skola där personalen har ett gemensamt förhållningssätt i arbetet.

Det finns ett samlat arbete på skolan för att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete för att skapa studiero på skolan och att eleverna kan ägna sig åt de uppgifter de har fått tilldelade utan att bli störda. Skolan har relativt hög pedagogtätthet, vilket i kombination med det relationsskapande arbetet ger goda förutsättningar för att skapa en studiemiljö där eleverna till stor del kan arbeta ostört. Lärare och rektor uppger i intervju att den strukturerade och varierade undervisningen är en viktig del i att skapa och upprätthålla studiero. Även om lärare och elevhälsa i intervju uppger att olika klasser har olika behov kopplat till studiero och att lärares strategier och toleransnivå kan skilja sig åt, så finns ett medvetet arbete och samlade diskussioner kring studiero som äger rum på skolan i olika mötesforum. Elever och lärare beskriver i intervjuer att eleverna ges möjlighet att delta i och ta ansvar för arbetet kring studiero exempelvis vid klassråd eller i samband med lektioner. Det finns ordningsregler, "gylle punkter", både för

klasserna och övergripande på skolan, som eleverna är med och bestämmer om. Elever säger i intervju att de oftast kan arbeta utan att bli störda och att lärarna agerar när studieron brister, exempelvis gör lärare tecken, anpassar miljön eller möjliggör pauser. Lärare uppger att de vid behov kan få stöd av kollegor eller elevhälsan i frågor kring studiero.

Skolan har ett medvetet och systematiskt trygghetsarbete

Av granskningen framkommer att skolan bedriver ett välfungerande arbete med att säkerställa tryggheten på skolan. Av inskickad dokumentation och av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att skolan arbetar medvetet och aktivt för att skapa en trygg miljö med goda relationer till eleverna. Bland annat görs kartläggningar av elevernas upplevda trygghet genom trygghetspromenader på höstterminen och trygghetsenkäter under vårterminen. Skolledningen sammanställer resultaten från kartläggningarna och trygghetsteamet tillsammans med arbetslagen på skolan ansvarar sedan för att analysera och ta fram åtgärder på arbetslags- och skolenivå. Resultaten bildar också grunden för revidering av planen mot kränkande behandling. Av intervjuer med elevhälsa och lärare framkommer även att rektorns och biträdande rektorers täta närvaro i verksamheten skapar trygghet. Skolans trygghetsteam är välkända och aktiva på skolan och använder gemensamma arbetsmetoder för att medla mellan elever. Elever kan beskriva i intervju hur de kan ta hjälp av trygghetsteamet och hur medlingen används på ett effektivt sätt vid konfliktlösning. Av inskickat underlag samt intervjuer framgår att skolan arbetar kontinuerligt med normer och värdegrundsfrågor, bland annat genom skönlitteratur och kulturestetiska lärprocesser. På skolan har man exempelvis återkommande föreställningar vars innehåll är baserade på teman grundade i värdegrundsarbetet. Vidare framkommer vid intervju med elevhälsan och rektorn att skolans systematiska arbete med överlämningar mellan årskurser och stadier är en viktig faktor för trygghet. Resultat av enkäter, exempelvis Skolinspektionens enkät 2022, visar att eleverna upplever sig trygga i skolan med resultat över rikssnittet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn följer upp och analyserar lärarnas bedömning och betygssättning för att identifiera eventuella behov av åtgärder för att öka likvärdigheten. Rektorn ger till viss del lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i bedömning och betygssättning.

Rektorn gör analyser av omdömen och betyg i syfte att säkerställa likvärdighet

Granskningen visar att rektorn analyserar skillnader och avvikelser i omdömen och betyg i syfte att säkerställa likvärdighet. Av inskickat underlag och i intervjuer med rektorn och lärare framkommer att rektorn följer upp omdömen och betyg, samt för diskussioner med lärare utifrån vad som framkommit i analyserna av omdömen och betygssättning för att finna förklaringar till vad skillnaderna eller avvikelserna beror på. Lärare uppger i intervju att rektorn är noggrann med att ställa frågor, följa upp, analysera omdömen och betyg tillsammans med dem. Exempelvis har rektorn och lärare fört diskussioner och analyserat avvikelser i de nationella proven vad gäller skriftliga räknemetoder i matematik i en årskurs. Av inskickat underlag framkommer också att rektorn och lärare också sett skillnader i resultat mellan pojkar och flickor på de nationella proven liksom skillnader i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor generellt. Vidare konstaterar rektorn att avvikelsen mellan betyg och nationella prov är för stora vissa år, 2022 var betygen avsevärt högre i svenska och matematik jämfört med vad resultaten på nationella proven visade. Den förklaring som rektorn uppger är bland annat att det finns klasser där flera elever har stora utmaningar exempelvis med hög frånvaro men att det även finns skillnader i lärares bedömningar.

Rektorn säkerställer till viss del att kvalitetssäkring sker av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn till viss del säkerställer att kvalitetssäkring sker av omdömen och betyg. Av granskningen framkommer att lärarna möts i årskursträffar en gång varje vecka och på agendan, beslutad av rektorn, finns bland annat sambedömning. Lärare uppger att de under träffarna sambedömer och att de exempelvis kan diskutera elevers uppgifter gemensamt och hjälpa varandra med

bedömning. Rektorn uppger i intervju att hon är med under träffarna vid behov och stöttar lärarna när de exempelvis gör skriftliga bedömningar, men även inför betygssättningen i årskurs sex. Några lärare uppger dock i intervju att det finns ett behov av mer samverkan kring bedömningsfrågor mellan lärare. Lärarna efterfrågar också en större tydlighet kring förväntningar och hur samarbetet ska ske mellan årskurskollegor. Av intervju med rektorn framkommer att rektorn behöver säkerställa att diskussioner kring bedömningsfrågor återkommande äger rum liksom följa upp effekten av arbetet kring sambedömning.

Vidare framkommer av granskningen att obehöriga och nyexaminerade får stöd sitt ämne med planering och bedömning av en behörig lärare. Lärarna använder en diagnosplan samt Skolverkets bedömningsstöd som stöd vid bedömningar. I intervju med lärare och rektorn framkommer att sambedömning av nationella prov görs gemensamt i kommunen under ledning av en gruppleddare. En kommungemensam fortbildningssatsning har genomförts under året med fokus på bedömningsfrågor inom ramen för Lgr 22. Alla lärare har deltagit på föreläsningar och diskuterat med varandra, utifrån Skolverkets filmer och texter kring betyg och bedömning. Rektorn har dock identifierat ett behov av att fortsätta utveckla bedömarkompetensen på skolan bland annat utifrån att betygen avviker kraftigt uppåt i ett par ämnen i jämförelse med resultaten på det nationella provet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tydliggör hur lärare ska arbeta med att kvalitetssäkra omdömen och betyg samt följer upp hur samverkan i bedömningsfrågor genomförs i syfte att säkerställa likvärdiga bedömningar.

Granskningen visar att rektorn till viss del säkerställer att kvalitetssäkring sker av omdömen och betyg. Av dokumentation och i intervjuer framgår att det finns tillfällen för samverkan kring bedömning och betyg men att genomförandet varierar mellan lärare och arbetslag samt att rektorn inte systematiskt följer upp samarbetet. Trots att både lärare, elevhälsan och rektorn beskriver ett klimat på skolan där det är lätt att få stöd och dela med sig så behöver rektorn säkerställa att alla lärare tillsammans med kollegor diskuterar hur de allsidigt och med olika metoder kan utvärdera elevernas kunskaper, utforma bedömningssituationer och bedöma elevprestationer.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar arbetet med likvärdig bedömning och betygssättning genom att se över de förutsättningar lärarna har för att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning samt vilka metoder lärarna använder

för detta arbete. För att säkerställa en likvärdig bedömning av elevers kunskaper behöver rektorn försäkra sig om att en systematisk samverkan kring bedömning sker genom uppföljning av det arbetet. I samverkan ingår exempelvis att lärare får tid och möjlighet att regelbundet och tillsammans med ämneskollegor diskutera hur de kan utforma olika bedömningssituationer, hur elevers arbete ska bedömas samt hur de nationella proven och bedömningsstöden kan användas som underlag vid betygssättning. Detta kan rektorn med fördel ansvara för genom att exempelvis planera och delta i möten då lärare diskuterar bedömning, ge tydliga instruktioner till samtalsledare, följa upp arbetet liksom kontinuerligt analysera bedömning och betygssättning. Vid behov kan rektorn också ordna ytterligare möjligheter till kompetensutveckling och extern samverkan kring bedömning och betygssättning med lärare från andra skolor.

På Skolinspektionens vägnar

Sofia Granberg

Åsa Pleiner

Beslutsfattare

Föredragande

I handläggningen av ärendet har även Janette Örning Alm medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med representanter från skolans elevhälsa.
- En digital intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Viks skola omfattar förskoleklass samt grundskola årskurserna 1-6 och är belägen i Värmdö kommun. Huvudman för skolan är Värmdö kommun. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök 529 elever. Förskoleklassen omfattas inte av granskningen.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 9-10 maj 2023 med efterföljande digital intervju med rektorn den 11 maj 2023. Besöket genomfördes av Åsa Pleiner och Janette Örning Alm.